

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу

Електронний збірник матеріалів

III Регіональної науково-практичної конференції

**«Роль особистості педагога в реформуванні
української освіти в умовах війни:
виклики, реалії та перспективи
(до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк
та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»**

11 жовтня 2024 року

Рівне – 2024

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу**

Електронний збірник матеріалів

III Регіональної науково-практичної конференції

**«Роль особистості педагога в реформуванні
української освіти в умовах війни:
виклики, реалії та перспективи
(до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк
та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»**

11 жовтня 2024 року

Рівне – 2024

Роль особистості педагога в реформуванні української освіти в умовах війни: виклики, реалії та перспективи (до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук): електронний збірник матеріалів III Регіональної науково-практичної конференції. Рівне: РДГУ. 2024. 185 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 31 жовтня 2024 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали III Регіональної науково-практичної конференції «Роль особистості педагога в реформуванні української освіти в умовах війни: виклики, реалії та перспективи (до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»

Петренко О. Б.,
*проректор з інноваційної діяльності
та міжнародного співробітництва
Рівненського державного гуманітарного університету,
доктор педагогічних наук, професор, директорка
Регіонального комплексного науково-методичного центру
інноваційних технологій освітнього процесу,
м. Рівне*

ПЕРСОНАЛІЇ Т. ДЕМ'ЯНЮК Й С. КАРПЕНЧУК У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Реформування й розвиток національної системи освіти має базуватись на кращих вітчизняних зразках педагогічної науки та практики, що актуалізує значення персоналій визначних педагогів. Вивчення педагогічної діяльності й спадщини окремих педагогів є на сьогодні одним з важливих напрямів сучасних історико-педагогічних досліджень.

Педагогічна персоналія репрезентує доробок того чи іншого педагога як індивідуального творця, але передусім, як представника педагогічної думки певної історичної епохи. Як стверджує методолог сучасної української історії педагогіки академік Ольга Сухомлинська, Життя педагога, його «духовна біографія дає матеріал для реконструкції, зіставлення й висновків історико-педагогічного характеру» [2, с. 42]. При цьому вивчення персоналії неможливе без аналізу світоглядних і психологічних особливостей особистості, її психічної структури, найближчого оточення і саме в них треба шукати відповіді на поставлені педагогічні запитання [там само, с.43].

Педагогічна персоналія завжди буде в центрі історико-педагогічних досліджень тому, що дослідження педагогічної спадщини видатних учених, науковців,

педагогів дає змогу об'єктивно відтворювати минуле, адекватно сприймати теперішнє і свідомо прогнозувати майбутнє [1].

Ювілеї відомих вчених, викладачок кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету: української педагогині, фахівчині з теорії і методики виховання, кандидатки педагогічних наук, професорки, заслуженої працівниці освіти України Тамари Дмитрівни Дем'янюк (80-річчя); історикіні педагогіки, докторки педагогічних наук, професорки Світлани Григорівни Карпенчук (75-річчя) стали приводом для рефлексії щодо їх персоналій у контексті реформування освіти й виховання в Україні в умовах війни.

За твердженням О. Сухомлинської, педагогічна персоналія «завжди буде одним з провідних напрямів історико-педагогічних досліджень, особливо у переломні часи, коли переглядаються існуючі канони й коли саме персоналія, яку ми вивчаємо, і своїм життям, і своїми ідеями підтверджує рух історії, її мінливість, непередбаченість і вразливість» [2, с. 46].

Вивчення персоналії Тамари Дмитрівни, аналіз її експериментально-виховної діяльності та наукових поглядів, персоналії Світлани Григорівни, аналіз її внеску в дослідження педагогічної спадщини класиків педагогіки, особливо А. Макаренка, теорії і методики виховання, самовиховання дасть змогу усвідомити важливість наукових ідей та досвіду учених, що будуть корисними за сучасних умов реформування й оновлення змісту освіти й виховання.

Аналіз педагогічної й просвітницької діяльності Тамари Дмитрівни Дем'янюк, Світлани Григорівни Карпенчук розкриває результати їхніх довготривалих досліджень щодо специфіки виховання дітей, доводить, що педагогині суттєво вплинули на виховний контекст епохи,

на розвиток теорії і практики виховання, національно-патріотичного виховання, самовиховання.

Актуалізація ідей учених дасть змогу усвідомити їх важливість для української школи і педагогіки в умовах війни, сприятиме у визначенні перспектив розвитку Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаменко О. О. Методологія персоніфікованого дослідження. *Наука і освіта*. 2010. № 7. С. 12–15.
2. Сухомлинська О. В. Персоналія в історико-педагогічному дискурсі. *Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем*. Київ: А.П.Н., 2003. 68 с.